

VÄXTKONTROLL M.M.

Växtkontroll

Växtskyddslag (1972:318)

Tillämpningsområde

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (2013:1057).

1 §

[9101] I denna lag avses med

växt: levande växt eller levande växtedel, inklusive fröer,

växtprodukt: produkt av växtursprung som inte är en växt enligt denna lag och som

1. har karaktär av en råvara, eller
2. har genomgått en enklare bearbetning,

växtskadegörare: art, stam, eller biotyp av växt, djur eller patogen som är skadlig för växt, växtodling eller växtprodukt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med växt och växtprodukt enligt lagen.

Lag (2013:1057).

2 §

Åtgärder

Anm. Rubriken är införd enligt lag (2013:1057).

5 §

[9102] För att bekämpa och hindra spridning av sådana växtskadegörare som avses i 3 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. förelägga fastighetsägare eller nyttjanderättshavare att vidta åtgärder för bekämpning av växtskadegörare på fastigheten,
 2. besluta om smittrening av lokaler, redskap, transportmedel eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare,
 3. besluta om smittrening eller förstöring av växter eller växtprodukter eller förpackningar till växter eller växtprodukter eller om begränsning i rätten att använda växter eller växtprodukter eller sådana förpackningar,
 4. förbjuda sådd eller plantering av växter,
 5. meddela föreskrifter om odling eller skörd av växter,
 6. förbjuda eller föreskriva villkor för införsel, utförsel eller bortförande, innehav eller annan hantering av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare,
 7. vidta eller föreskriva andra nödvändiga åtgärder i fråga om enskildas egendom.
- Åtgärder som avses i första stycket 2, 3 eller 7 får verkställas genom en myndighets försorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person att i samband med införsel av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare besluta om sådana åtgärder som avses i första

stycket 1–3. Överlåtelsen får även avse beslut om förbud eller villkor för införsel av eller bortförande av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare i enlighet med första stycket 6. *Lag (2013:1057)*.

Anm. Om förbud mot eller villkor för införsel av växter m.m., se [9120] o.f.

5 a §

[9103] För att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av sådana växtskadegörare som avses i 3 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. meddela föreskrifter om att den som odlar växter eller handlar med växter eller växtprodukter ska anmäla verksamheten till en viss myndighet och föra anteckningar om verksamheten,

2. meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om provtagning eller undersökning av växter, växtprodukter, jord eller annat odlingssubstrat, mark, lokaler, transportmedel, förpackningar, redskap eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare samt om undersökning av sundhetsintyg.

Åtgärder som avses i första stycket 2 får verkställas genom en myndighets försorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person överlåta att i enskilda fall besluta om provtagning eller undersökning enligt första stycket 2. *Lag (2013:1057)*.

Övriga bestämmelser

6 §

7 a §

[9104] Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sundhetsintyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får även

1. i det enskilda fallet besluta om att avlägsna eller ogiltigförklara ett sundhetsintyg om det finns brister i intyget, och

2. meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om användning, behandling eller förstöring och andra liknande åtgärder när det gäller växter, växtprodukter eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare om det finns brister i eller saknas ett sundhetsintyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att utfärda sådant sundhetsintyg som krävs vid förflyttning inom Europeiska unionen och export av växter eller växtprodukter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för ett överlämnande som avses i tredje stycket. *Lag (2013:1057)*.

Anm. Sundhetsintyg, se [9121].

8 §

10 §

[9105] Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. inte gör en anmälan enligt 4 §,
2. inte följer ett föreläggande eller bryter mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 5, 5 a, eller 7 a §,
3. åsidosätter en skyldighet enligt 6 §, eller
4. utfärdar sundhetsintyg utan att ha fått uppgiften överlämnad till sig enligt 7 a § tredje stycket. *Lag (2013:1057)*.

11 §

[9106] Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Statens jordbruksverk för det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av ett enskilt kontrollorgan.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som har meddelats med stöd av 5, 5 a, 7 eller 7 a § andra stycket gäller omedelbart, om inte något annat bestäms. *Lag (2013:1057)*.

11 a §

[9107] När enskilda kontrollorgan utför kontroll enligt denna lag tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223)

- 11 och 12 §§ om jäv,
- 15 § om anteckning av uppgifter,
- 16 och 17 §§ om en parts rätt att få del av uppgifter,
- 20 § om motivering av beslut,
- 21 § om underrättelse av beslut,
- 22 § om överklagande, samt
- 26 § om rättelse av skrivfel och liknande. *Lag (2006:808)*.

Förordning (2006:817) om växtskydd m.m.

Syfte m.m.

1 §

[9111] Bestämmelserna i denna förordning har till syfte att kontrollera och hindra spridning av växtskadegörare som allvarligt kan skada växtodling, skog, annan mark eller lager av växter eller växtprodukter.

Beteckningarna växt, växtprodukt och växtskadegörare har i denna förordning samma betydelse som i växtskyddslagen (1972:318) ([9101] o.f.).

Statens jordbruksverk får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med växt och växtprodukt enligt växtskyddslagen. *Förordning (2013:1058)*.

2 §

[9112] De EG-rättsliga grundförordningar som helt eller delvis kompletteras av växtskyddslagen (1972:318) ([9101] o.f.) anges i ett tillkännagivande av regeringen.

I fråga om EG-bestämmelser i sådana förordningar som faller inom flera lagars tillämpningsområde anges i tillkännagivandet vilka bestämmelser som kompletteras av växtskyddslagen.

Jordbruksverket får meddela de föreskrifter och fatta de beslut som behövs som komplettering till EG-bestämmelserna.

Växtskadegörare

3 §

[9113] Jordbruksverket får meddela föreskrifter om vilka växtskadegörare som åtgärder enligt 5 och 5 a §§ växtskyddslagen (1972:318) ([9101]) får vidtas mot. Sådana föreskrifter får meddelas endast när det gäller växtskadegörare som allvarligt kan skada växter, växtprodukter, växtodlingar, skogar eller annan mark. *Förordning (2013:1058)*.

Anm. Se [9151] o.f.

4 §

[9114] När det gäller andra växtskadegörare än sådana som avses i 3 § får Jordbruksverket meddela föreskrifter eller beslut om åtgärder som avses i 5 och 5 a §§ växtskyddslagen (1972:318), om det finns särskilda skäl. Sådana föreskrifter och beslut som avses i 5 § växtskyddslagen ska vara tidsbegränsade, när det gäller växtskadegörare som avses i den här paragrafen. *Förordning (2013:1058)*.

Åtgärder

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt förordning (2013:1058).

5 §

[9115] För att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare får Jordbruksverket

1. meddela föreskrifter om odling eller skörd av växter enligt 5 § första stycket 5 [9102] växtskyddslagen (1972:318),

2. meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om nödvändiga åtgärder i fråga om enskildas egendom enligt 5 § första stycket 7 växtskyddslagen, och

3. i det enskilda fallet besluta om åtgärder enligt övriga punkter i 5 § växtskyddslagen.

Jordbruksverket får överlåta åt länsstyrelsen att besluta i särskilda fall enligt första stycket. *Förordning (2013:1058)*.

6 §

[9116] För att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av växtskadegörare får Jordbruksverket meddela sådana föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet som avses i 5 a § växtskyddslagen (1972:318). *Förordning (2013:1058)*.

7 §

[9117] Jordbruksverket leder och samordnar åtgärder enligt 5 och 5 a §§ [9103] växtskyddslagen (1972:318).

Jordbruksverket får meddela föreskrifter om att länsstyrelsen ska medverka vid sådana åtgärder. *Förordning (2013:1058)*.

Anmälningsskyldighet

8 §

[9118] Anmälan enligt 4 § första stycket växtskyddslagen (1972:318) skall göras hos Jordbruksverket eller länsstyrelsen.

Anmälan som har gjorts till länsstyrelsen skall genast sändas vidare till Jordbruksverket.

9 §

[9119] Jordbruksverket får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att göra anmälan enligt 4 § andra stycket växtskyddslagen (1972:318).

Förbud mot eller villkor för införsel eller annan hantering

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt förordning (2013:1058).

10 §

[9120] För att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare får Jordbruksverket meddela föreskrifter enligt 5 § första stycket 6 växtskyddslagen (1972:318) om förbud mot eller villkor för införsel, utförsel eller bortförande, innehav eller annan hantering av

1. växter,
2. växtprodukter,
3. jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat, eller
4. växtskadegörare och kulturer av växtskadegörare. *Förordning (2013:1058)*.

Sundhetsintyg vid förflyttning m.m.

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt förordning (2013:1058).

11 §

[9121] Jordbruksverket får efter ansökan utfärda sundhetsintyg som krävs vid förflyttning inom Europeiska unionen och vid export av växter, växtprodukter eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare.

Jordbruksverket får överlämna till en juridisk person att utfärda sundhetsintyg som krävs vid förflyttning inom Europeiska unionen och vid export av växter eller växtprodukter.

Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om sundhetsintyg som avses i första och andra styckena.

Jordbruksverket får meddela föreskrifter om villkor för ett överlämnande som avses i andra stycket. *Förordning (2013:1058)*.

11 a §

[9121 A] Jordbruksverket får

1. i det enskilda fallet besluta om att avlägsna eller ogiltigförklara ett sundhetsintyg om det finns brister i intyget, och
2. meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om användning, behandling eller förstöring och andra liknande åtgärder när det gäller växter, växtprodukter eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare om det finns brister i eller saknas ett sundhetsintyg. *Förordning (2013:1058)*.

Egenkontroll

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:1058).

11 b §

[9121 B] Jordbruksverket får meddela föreskrifter om skyldighet för företag som för exportändamål använder, producerar eller behandlar växtprodukter av trä som kan hysa växtskadegörare att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll. *Förordning (2013:1058)*.

Växtskyddskontroll vid införsel**12 §**

[9122] Vid införsel av växter, växtprodukter eller odlingssubstrat för vilka det krävs sundhetsintyg får Jordbruksverket kontrollera sändningens identitet.

13 §

[9123] Jordbruksverket får vid införsel av växter, växtprodukter eller odlingssubstrat undersöka sändningen, om den inte

1. åtföljs av föreskrivet sundhetsintyg, eller
2. har anmälts för växtskyddskontroll vid införseln.

Sändningen skall dock alltid undersökas, om det finns välgrundade misstankar att införselförbud överträtts eller att föreskrivna villkor för införseln inte är uppfyllda.

14 §

[9124] Om det vid införsel av växter, växtprodukter eller odlingssubstrat genom undersökning eller karantänsodling upptäcks växtskadegörare som medför att införsel är förbjuden, får Jordbruksverket besluta om de åtgärder som behövs för att hindra spridning.

15 §

[9125] I fråga om rätt att hantera oförtullade varor som enligt denna förordning eller med stöd av förordningen meddelade föreskrifter inte får införas gäller lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. [41].

Jordbruksverket får meddela föreskrifter om begränsning av rätten enligt första stycket att hantera varor.

16 §

[9126] Om en sändning av växter, växtprodukter eller odlingssubstrat inte uppfyller införselvillkoren, skall Jordbruksverket besluta att sändningen helt eller delvis skall avvisas.

Jordbruksverket skall besluta vad som skall ske med en avvisad sändning.

17 §

[9127] Växter, växtprodukter eller odlingssubstrat med ursprung i Europa och för vilka det krävs sundhetsintyg får, med undantag för potatis och citrusplantor, införas utan beaktande av bestämmelserna i 12, 13 och 14 §§ om införseln avser

1. privat flyttgods,
2. handbagage innehållande växter, växtprodukter eller odlingssubstrat för eget bruk vars sammanlagda vikt understiger två kilo, eller
3. växter som är avsedda för plantering i gränsområdena mellan Sverige och Norge och som har odlats i det näraliggande gränsområdet enligt villkor föreskrivna av Jordbruksverket.

18 §

[9128] Jordbruksverket får för vetenskapliga ändamål medge andra undantag från införselbestämmelserna i denna förordning, om det kan ske utan att syftet med förordningen eftersätts.

Ersättning

19 §

[9129] Om det finns särskilda skäl, kan ersättning enligt 8 § växtskyddslagen (1972:318) lämnas i enskilda fall för förlust som uppkommit genom Jordbruksverkets beslut om bekämpning eller hindrande av spridning av växtskadegörare.

Frågor om ersättning prövas av Jordbruksverket.

Avgifter

20 §

[9130] Den som är skyldig att betala tull för varan eller skulle ha varit det om varan varit tullbelagd skall betala en växtskyddsavgift. Avgiften tas ut av Tullverket.

Växtskyddsavgiften fastställs av Jordbruksverket efter samråd med Ekonomistyrningsverket.

Växtskyddsavgift skall inte betalas för

1. avvisade sändningar, och
2. sändningar som på sundhetsintyget försäkras vara undersökta före avsändandet från utförsellandet av en person som Jordbruksverket bemyndigat.

21 §

[9131] Jordbruksverket får, efter samråd med Ekonomistyrningsverket, meddela föreskrifter om avgifter för handläggning av frågor om tillstånd, omhändertagande av gods eller för kontroll, inspektion eller därmed sammanhängande eller jämförlig åtgärd som regleras av växtskyddslagen (1972:318) ([9101] o.f.).

Enskilt kontrollorgan

22 §

[9132] Jordbruksverket får överlåta till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person att i samband med införsel av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare besluta om åtgärder som avses i 5 § [9102] första stycket 1–3 växtskyddslagen (1972:318). Sådan överlåtelse får även avse beslut om förbud eller villkor för införsel eller bortförande av växt, växtprodukt, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare.

Jordbruksverket får till sådant kontrollorgan även överlåta att i enskilda fall besluta om provtagning eller undersökning enligt 5 a § [9103] första stycket 2 växtskyddslagen (1972:318).

Jordbruksverket skall i ett beslut om överlåtelse ange de åtgärder som det enskilda kontrollorganet får vidta.

Beslagtaget gods

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt förordning (2013:1058).

23 §

[9133] I fråga om beslagtaget gods ska de försiktighetsmått iakttas som Jordbruksverket anser nödvändiga. *Förordning (2013:1058)*.

Kontroll m.m.

24 §

[9134] Tullverket och sådant företag som enligt 22 § tredje stycket tullförordningen (2000:1306) (TFH III:1 [2022]) utövar tullkontroll över gods skall övervaka att det inte införs växter, växtprodukter eller jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat eller växtskadegörare i strid mot

1. föreskrifter om förbud mot eller villkor för införsel, eller
2. föreskrifter om att sådant gods endast får införas mot uppvisande av sundhetsintyg.

Jordbruksverket skall i övrigt utöva kontroll över att det inte införs eller sprids något gods i strid mot denna förordning eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen.

Överklagande

25 §

[9135] Länsstyrelsens beslut enligt denna förordning får överklagas hos Jordbruksverket.

26 §

[9136] Jordbruksverkets beslut i ärenden om utfärdande av sundhetsintyg får inte överklagas.

I 11 [9106] och 11 a [9107] §§ växtskyddslagen (1972:318) och 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol.

Ytterligare föreskrifter

27 §

[9137] Ytterligare föreskrifter om bekämpning av växtskadegörare och om införsel, utförsel och spridning av växter, växtprodukter, odlingssubstrat och växtskadegörare får meddelas av Jordbruksverket.

[9138] Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2006, då förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. upphör att gälla.

